

УДК 338.43

DOI: 10.18524/2413-9998/2019.2(42).244743

С. І. Карпін,

здобувач кафедри теоретичної та прикладної економіки
Львівський торговельно-економічний університет,
вул. Туган-Барановського, 10, м. Львів, 79000
e-mail: karpin@ukr.net

МОДЕЛЬ МОНІТОРИНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АГРОПРОМИСЛОВИМ КОМПЛЕКСОМ

У статті досліджено теоретико-методичні аспекти моніторингу. Доведено, що моніторинг у системі управління агропромисловим комплексом це внутрішній інструмент системи управління, який забезпечує процес виявлення, вимірювання, реєстрації, спостереження, оцінки та контролю результатів господарської діяльності у агропромисловому комплексі та його структурних компонентів з метою передачі синтетичної або аналітичної інформації щодо відповідних процесів, явищ, дій й індикаторів стейкхолдерам для прийняття ефективних управлінських рішень. Запропоновано класифікацію видів моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом. Визначені об'єкти моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом. Розроблено модель моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом. Доведено, що моніторинг в системі управління агропромисловим комплексом забезпечить динамічний розвиток господарської системи та оперативне прийняття управлінських рішень з метою оптимального використання існуючих можливостей агропромислового комплексу, об'єктивну оцінку його сильних і слабких сторін та вирішення проблемних ситуацій.

Ключові слова: агропромисловий комплекс, розвиток, структурно-функціональне забезпечення, глобалізація, інтеграція, сталий розвиток, соціально-економічні аспекти, стратегічні імперативи, інновації, моніторинг.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Характер господарських процесів, їх інтенсивність, результативність та ефективність, а також управління ними залежать від структурно-функціональної складової національної економіки, яка сформувався в країні. Крім того, в умовах сьогодення, глобальні виклики впливають на взаємовідносини між суб'єктами господарювання та потребують якісно нових управлінських підходів в умовах розвитку глобальної економіки. Адже сучасний розвиток національної

економіки взаємопов'язаний з прискоренням інформаційно-комунікаційних процесів, які забезпечують отримання оперативної інформації в найкоротший термін. Результативне й ефективне функціонування агропромислового комплексу України та його інфраструктури створює необхідні умови для розвитку й прогресивного зростання аграрного сектора національної економіки. Сучасні стратегії розвитку національної економіки та її структурних сегментів мають формуватися з урахуванням використання моніторингу в системі управління відповідним об'єктом. Тому, за таких умов, зростає роль моніторингу як інструменту системи управління у агропромисловому комплексі, що сприятиме гармонійному поєднанню вимог усіх учасників економіко-правових відносин, які ініціюють виконання відповідної стратегії розвитку національної економіки та її структурних сегментів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретико-методичні аспекти моніторингу у загальному розумінні досліджені у наукових працях Е. Короткова, Б. Литвака, В. Забродського, Ю. Ратушного, Л. Пана, О. Побережець, Н. Романченко, З. Шершньова, К. Штерна та ін. Наукові праці перелічених дослідників, підтверджують, що моніторинг – це комплекс відповідних спостережень і досліджень, які стосуються змін у навколишньому середовищі, викликаних діяльністю суб'єкта, з метою отримання потрібної інформації для розробки необхідної програми та прийняття рішень. Але, незважаючи на достатню кількість наукових досліджень, які присвячені теоретико-методичним аспектам моніторингу, залишається невирішеним модель моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом.

Постановка завдання. Розробити та запропонувати модель моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом.

Виклад основного матеріалу дослідження. У якості інструменту реалізації принципу оптимальної диференціації та дезагрегування результатів господарювання у агропромисловому комплексі ефективно використовувати інструмент системи управління – моніторинг. Внутрішньогосподарський моніторинг дозволяє побудувати структурно-функціональну модель управління гос-

подарською діяльністю у агропромисловому комплексі з урахуванням відповідних параметрів та критеріїв. В якості яких виступають відповідні внутрішньогосподарські результати в заданих амплітудних величинах, індикатори, дотримання яких покликане усунути відповідні ризики у функціонуванні агропромислового комплексу. Тому, для результативного й ефективного управління у агропромисловому комплексі необхідна об'єктивна, неупереджена та своєчасна синтетична або аналітична інформація щодо змін, які відбуваються в об'єкті управління, що підтверджує доцільність застосування загальновідомого інструменту системи управління – моніторингу.

У трансформаційних умовах моніторинг повинен базуватися на наступних аспектах:

- транспарентність відповідної системи;
- система має бути динамічною, гнучкою та вільно пристосовуватися до потреб стейкхолдерів;
- система господарювання повинна відповідати інтересам та соціальним запитам стейкхолдерам і суспільства.

Моніторинг в системі управління агропромисловим комплексом повинен сприяти отриманню необхідної синтетичної або аналітичної інформації, для прийняття ефективних і результативних управлінських рішень і забезпечення розвитку потенціалу агропромислового комплексу та його структурних компонентів.

Роль і значення моніторингу для системи управління агропромисловим комплексом у трансформаційних умовах розглядається управлінцями як механізм контролю за плановими та фактично досягнутими результатами господарювання, але повністю відсутній стратегічний аспект щодо результативності й ефективності господарювання у відповідному господарському середовищі. Необхідність проведення моніторингу визначається системою управління агропромисловим комплексом та його структурними компонентами. Орієнтація на певні внутрішньогосподарські виробничі, економічні та соціальні цілі, а також реалізація відповідних інтересів стейкхолдерів визначає значимість і напрямки моніторингу у агропромисловому комплексі.

Моніторинг – це комплекс відповідних спостережень і досліджень, які стосуються змін у навколишньому середовищі, викликаних діяльністю суб'єкта, з метою отримання потрібної інформації для розробки необхідної програми та прийняття рішень [3].

Моніторинг – це систематичне відстеження процесів або тенденцій, постійне спостереження з метою своєчасної оцінки виникаючих ситуацій [4].

Моніторинг – це спеціальне організоване систематичне спостереження за станом будь-яких об'єктів [5].

Моніторинг – це процедура систематичного та безперервного спостереження за основними кількісними та якісними параметрами результатів діяльності суб'єкта господарювання з елементом їх оцінки [1].

Таким чином, необхідно констатувати, що в загальному розумінні моніторинг – це постійне цілеспрямоване спостереження за індикаторами, процесами або явищами у відповідному господарському середовищі.

У свою чергу, моніторинг у системі управління агропромисловим комплексом – це внутрішній інструмент системи управління, який забезпечує процес виявлення, вимірювання, реєстрації, спостереження, оцінки та контролю результатів господарської діяльності у агропромисловому комплексі та його структурних компонентів з метою передачі синтетичної або аналітичної інформації щодо відповідних процесів, явищ, дій й індикаторів стейкхолдерам для прийняття ефективних управлінських рішень.

Важливим питанням сутності моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом є обґрунтування його основних принципів.

Базові принципи моніторингу:

– відповідності мети – спрямованість на виконання завдань сформованої мети моніторингу господарського середовища у агропромисловому комплексі;

– гнучкості – забезпечення гнучкого реагування на мінливі зміни у господарському середовищі агропромислового комплексу;

- достовірності та неупередженості щодо інформаційної складової моніторингу у агропромисловому комплексі;
- єдності об'єкта спостереження – підпорядкування усіх окремих сегментних досліджень загальним завданням моніторингу у агропромисловому комплексі;
- комплексності – спостереження за перетвореннями не окремих сегментів господарської діяльності, а системи управління господарською діяльністю у агропромисловому комплексі в цілому;
- координація дій та зворотнього зв'язку;
- оперативності – виявлення та опрацювання синтетичної або аналітичної інформації щодо господарської діяльності у агропромисловому комплексі в межах визначеного часу, з метою своєчасного прийняття управлінських рішень на відповідному рівні управління;
- порівняння – використання порівнянних показників для здійснення оцінки господарської діяльності, прийняття ефективних і результативних стратегічних управлінських рішень щодо функціонування агропромислового комплексу;
- тотожність – відповідність між системою моніторингу та результатами господарювання;
- узгодженості нормативно-правового й обліково-аналітичного забезпечення системи управління.

Форми і види моніторингу залежать від особливостей діяльності у агропромисловому комплексі, організаційно-правової форми суб'єкта господарювання, системи управління та географічного сегменту.

Моніторинг в системі управління агропромисловим комплексом класифікується за певними ознаками, які наведені в табл. 1.

Погодимося, що пріоритетними структуроутворюючими сегментами моніторингу є механізми, які сприяють попередженню появи небезпечних для агропромислового комплексу та його структурних компонентів ендогенних й екзогенних факторів, які зумовлюють появи відповідних ризиків у господарському середовищі. Дані механізми мають відстежувати процес виявлення,

виокремлення та збору синтетичної або аналітичної інформації, сприяти дослідженню її з огляду актуальності, повноти, правдивості, обґрунтованості та неупередженої й порівняння її характеристик з встановленими параметрами у агропромисловому комплексі.

Таблиця 1.

Класифікація видів моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом

№	Класифікаційна ознака	Вид моніторингу
1.	За ступенем охоплення об'єкта	– комплексний моніторинг; – сегментний моніторинг; – структурно-функціональний
2.	За видами діяльності	– моніторинг операційної діяльності; – моніторинг інвестиційної діяльності; – моніторинг фінансової діяльності; – моніторинг інноваційної діяльності
3.	За властивостями явищ та процесів	– моніторинг кількісних ознак; – моніторинг якісних ознак
4.	За результативними напрямками	– моніторинг економічних результатів; – моніторинг фінансових результатів; – моніторинг соціальних результатів; – моніторинг екологічних результатів; – моніторинг інноваційних результатів
5.	За доступністю інформації	– внутрішній моніторинг; – зовнішній моніторинг
6.	За станом і змінами у вибірковій сукупності	– динамічний моніторинг; – статичний моніторинг
7.	За ознакою часу	– ретроспективний моніторинг; – поточний моніторинг; – оперативний моніторинг; – тактичний моніторинг; – стратегічний моніторинг; – пріоритетний моніторинг

Джерело: авторська розробка.

При дослідженні моделі моніторингу у агропромисловому комплексі необхідно враховувати закони організації виробничих систем, а саме:

– закон єдності аналізу та синтезу свідчить про те, що процеси аналізу повинні доповнюватися синтезом, тобто зворотними процесами інтеграції, кооперації тощо;

- закон композиції, що передбачає необхідність узгодження цілей суб'єкта національної економіки, тобто стратегічні та приватні цілі підпорядковані загальній мети господарської системи;
- закон найменших, тобто структурна стійкість цілого визначається найменшою частковою стійкістю його ланок;
- закон онтогенезу, що розповідає про те, що будь-яка господарська система проходить у своєму розвитку всі фази життєвого циклу від народження до становлення, розквіту, згасання та краху;
- закон поінформованості та впорядкованості, тобто в організованому цілому не може бути більше порядку, ніж упорядкована інформація;
- закон пропорційності, що відображає необхідність дотримання певних пропорцій між частинами єдиного цілого;
- закон самозбереження – будь-яка господарська система прагне зберегти себе, для чого використовує власний потенціал;
- закон синергії, згідно з яким для будь-якого господарського сегменту існує такий набір складових його компонентів, за яким його потенціал буде суттєво більший за просту суму вхідних до нього компонентів.

Зазначимо, що застосування моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом забезпечить вирішення наступних завдань:

- виявлення чинників та факторів (ендогенних, екзогенних), які визначають негативні тенденції та появу нових загроз, вузьких ланок і точок зростання у господарському середовищі агропромислового комплексу;
- забезпечення системи управління у агропромисловому комплексі якісною синтетичною й аналітичною інформацією щодо господарської діяльності у його внутрішньому середовищі;
- застосування актуального інструментарію системи управління у агропромисловому комплексі, що вплине на ефективність і результативність управлінських рішень;
- провадження візуалізації окремих етапів дослідження з метою підвищення рівня доступності для стейкхолдерів;

- системне обґрунтування основних критеріїв та індикаторів для контролю за діяльністю у внутрішньогосподарському середовищі;

- системний аналіз, оцінка й обґрунтування закономірностей або взаємозв'язку відповідних процесів, явищ та дій, які впливають на функціонування й розвиток агропромислового комплексу та його структурних компонентів;

- формування рекомендацій щодо подолання негативних аспектів і підтримку позитивних тенденцій в системі управління господарським середовищем у агропромисловому комплексі;

- тактичне та стратегічне прогнозування змін у господарському середовищі агропромислового комплексу та його структурних компонентів.

Таким чином, сутність моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом формує його мету, яка полягає у відстеженні відповідних індикаторів, процесів, явищ та дій, які впливають на господарську систему агропромислового комплексу, поглиблення розуміння їх поточного стану та динаміки розвитку для прийняття обґрунтованих ефективних і результативних управлінських рішень щодо функціонування агропромислового комплексу у національній економіці.

Об'єкти моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом визначені на рис. 1.

Об'єктами моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом є: операційна, фінансова, інвестиційна та інноваційна діяльність та фактори, які впливають на господарську систему агропромислового комплексу.

При проведенні моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом необхідно врахувати галузеві особливості його суб'єктів.

З появою нових видів моніторингу у національній економіці, а саме, таких як дослідження конкурентоспроможності й ефективності бізнес-процесів, а також цілого ряду інших створилася необхідність у розробці нових показників для дослідження.

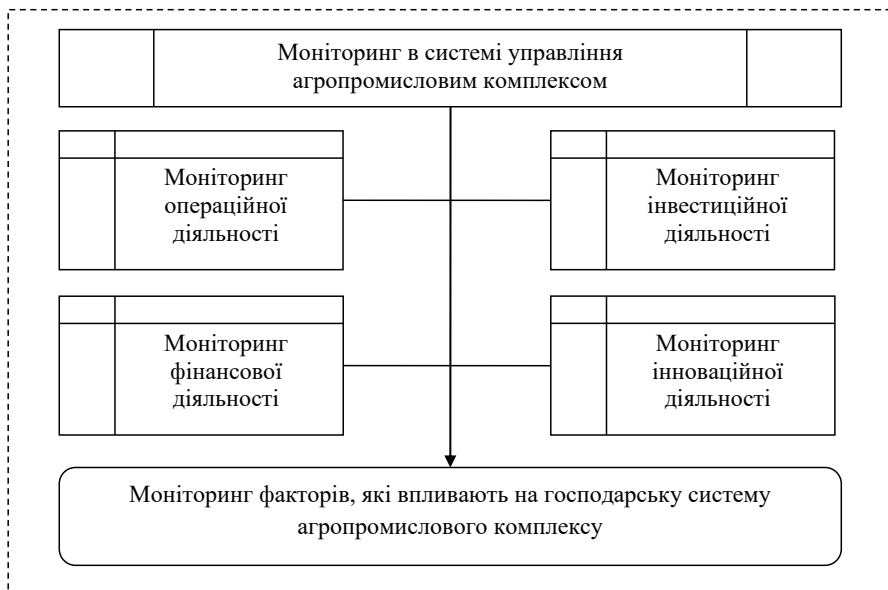

Рис. 1. Об'єкти моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом

Джерело: авторська розробка.

Але, методика дослідження у даних видах моніторингу поки що не розроблена і практичного застосування не має. Тому, як основні методи дослідження у агропромисловому комплексі можуть використовуватися:

- методи логічного моделювання, тобто якісного опису розвитку прогнозованого явища, що виходить із загальних закономірностей економічного розвитку у внутрішньогосподарському середовищі агропромислового комплексу;
- методи експертних досліджень зміни факторів, що впливають на показники розвитку агропромислового комплексу;
- розрахунки на основі коефіцієнтів еластичності, які показують зміну однієї величини залежно від зміни іншої в господарському середовищі агропромислового комплексу.

Здійснення моніторингу передбачає вирішення низки методичних та організаційних питань, але насамперед – обґрунтування методів отримання інформації.

В умовах посилення впливу глобальних факторів на функціонування агропромислового комплексу збільшується цінність та оперативність інформаційно-комунікаційного забезпечення господарської системи, оскільки ускладнюється зв'язок між суб'єктами, виникає потреба у дослідженні впливу глобальних факторів і відповідних процесів на результати господарювання у агропромисловому комплексі. Тому, об'єктивна, неупереджена, систематизована та своєчасна інформація щодо змін, які відбуваються у господарському середовищі агропромислового комплексу, є необхідною умовою результативної й ефективної його системи управління.

На рис. 2 представлено модель моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом, яка складається з наступних компонентів:

- формування цілей і завдань моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом;
- визначення основних принципів моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом;
- виокремлення та застосування відповідного;
- визначення об'єктів і суб'єктів моніторингу;
- формування параметрів та критеріїв моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом;
- спостереження, дослідження й узагальнення синтетичної або аналітичної інформації щодо фактичних індикаторів моніторингу;
- зіставлення фактичних індикаторів з плановими щодо функціонування господарського середовища у агропромисловому комплексі;
- формування результатів моніторингу;
- діагностика результатів моніторингу, пошук резервів і дослідження перспектив розвитку агропромислового комплексу;
- розробка заходів щодо усунення негативних наслідків, які впливають на функціонування агропромислового комплексу;
- формування ефективних і результативних стратегічних управлінських рішень за результатами моніторингу щодо функціонування та розвитку агропромислового комплексу та його структурних компонентів.

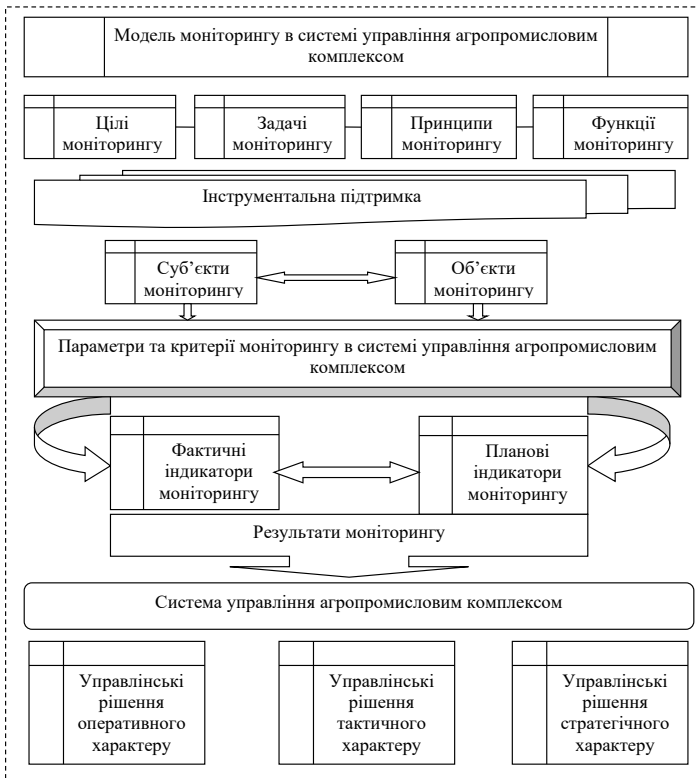

Рис. 2. Модель моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом

Джерело: авторська розробка.

Зважаючи на значну кількість цілей, завдань і багато варіативні можливості інструменту моніторингу в системі управління агропромисловим комплексом необхідно виділити його функції:

- інформаційна – забезпечує накопичення синтетичної або аналітичної інформації щодо функціонування господарської системи у агропромисловому комплексі та його структурних компонентів;
- контрольна – проведення моніторингових досліджень із залученням всіх компонентів системи управління господарською системою у агропромисловому комплексі з метою виявлення відхилень;

– аналітична – проявляється у мультикомплексному дослідженні стану господарської системи у агропромисловому комплексі та його структурних компонентів з метою визначення впливу ендогенних й екзогенних факторів, дослідженню їх вагомості та ступеня значущості для подальшого розвитку агропромислового комплексу;

– діагностична – спрямована на обґрунтування причин наявної ситуації з метою формування у майбутньому альтернативних шляхів щодо усунення виявлених негативних аспектів і їх розв’язання в системі управління агропромислового комплексу та його структурних компонентів;

– моделююча – забезпечує побудову різноманітних моделей розвитку агропромислового комплексу та його структурних компонентів;

– прогностична – формуванням певного бачення розвитку подій у системі управління агропромислового комплексу та його структурних компонентів на основі аналізу величини взаємного впливу контрольованих і неконтрольованих факторів;

– корекційна – отримана синтетична й аналітична інформація має бути застосована для обґрунтування причин, які впливають на якість функціонування агропромислового комплексу та його структурних компонентів та формування програми коригування у внутрішньогосподарському середовищі;

– кваліметрична – забезпечує можливість вимірювання й оцінювання певних якісних характеристик у господарському середовища агропромислового комплексу та його структурних компонентів із застосуванням кваліметричних технологій, процедур і дій;

– управлінська – застосування узагальненої моніторингової інформації для формування та прийняття ефективних і результативних управлінських рішень на всіх рівнях агропромислового комплексу, які спрямовані на усунення небажаних наслідків системи управління у внутрішньогосподарському середовищі.

Висновки та пропозиції. Таким чином, моніторинг в системі управління агропромисловим комплексом є інструментом, який забезпечує дослідження стану та функціонування госпо-

дарської системи у агропромисловому комплексі та його структурних компонентів.

Моніторинг здійснює організоване та цілеспрямоване спостереження за перебігом і характером кількісних і якісних змін у агропромисловому комплексі та його структурних компонентів, що надає можливість сформуванню певних управлінських рішень, які забезпечать отримання відповідних результатів. Моніторинг в системі управління агропромисловим комплексом націлений на раннє виявлення будь-яких відхилень, негативних явищ, недоглядів і збоїв у господарському середовищі агропромисловому комплексу. Він дозволяє оперативно розпізнати насування негативних процесів, кризових явищ і дій, а також системно відреагувати на них в системі управління агропромисловим комплексом.

Моніторинг в системі управління агропромисловим комплексом забезпечить динамічний розвиток господарської системи та оперативне прийняття управлінських рішень з метою оптимального використання існуючих можливостей агропромислового комплексу, об'єктивну оцінку його сильних і слабких сторін та вирішення проблемних ситуацій. Моніторинг на будь-якому рівні управління агропромисловим комплексом надає можливість системно реагувати на зміни у макроекономічному середовищі країни та виникнення негативних явищ у внутрішньогосподарському середовищі. Він надає можливість своєчасно внести корективи у стратегічну складову системи управління агропромисловим комплексом та його структурними компонентами.

Список використаної літератури

1. Побережець О. В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства : монографія. Херсон : Видавництво : Грінв Д.С., 2016. 500 с.
2. Свідрик Т. І. Теоретичні засади моніторингу як інформаційно-аналітичної складової прийняття управлінських рішень. *Науково-теоретичний журнал ХЕУ*. 2007. № 4 (8). С. 57-61.
3. Економічний словник. URL: http://library.nlu.edu.ua/poln_text/knigi/kondor/ekonomich_sl_2006.pdf. (дата звернення: 03.04.2019)
4. Коротков Є. М. Концепция менеджмента. Москва, 1997. 304 с.
5. Литвак Б. Г. Разработка управленческого решения. Москва, 2000. 392 с.

6. Сельський А. А. Моніторинг і контроль: встановлення ефективності стратегічного управління. *Публічне управління*. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pubupr_2013_1_8.pdf.
7. Борщ В. І., Соколова О. А. Інноваційна модель розвитку агропромислового комплексу України. *Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління*. Том 17. Вип. 3 (40). 2018. С. 93-111.

Стаття надійшла 19.06.2019 року

С. И. Карпин,

соискатель кафедры теоретической и прикладной экономики
Львовский торгово-экономический университет,
ул.Туган-Барановского, 10, г. Львов, 79000
e-mail: karpin@ukr.net

МОДЕЛЬ МОНИТОРИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННЫМ КОМПЛЕКСОМ

В статье исследованы теоретико-методические аспекты мониторинга. Доказано, что мониторинг в системе управления агропромышленным комплексом является внутренним инструментом системы управления, который обеспечивает процесс выявления, измерения, регистрации, наблюдения, оценки и контроля результатов хозяйственной деятельности в агропромышленном комплексе и его структурных компонентов с целью передачи синтетической или аналитической информации относительно соответствующих процессов, явлений, действий и индикаторов стейкхолдерам для принятия эффективных управленческих решений. Предложена классификация видов мониторинга в системе управления агропромышленным комплексом. Определены объекты мониторинга в системе управления агропромышленным комплексом. Разработана модель мониторинга системы управления агропромышленным комплексом. Доказано, что мониторинг в системе управления агропромышленным комплексом обеспечит динамичное развитие хозяйственной системы и оперативное принятие управленческих решений для оптимального использования существующих возможностей агропромышленного комплекса, объективную оценку его сильных и слабых сторон и решение проблемных ситуаций.

Ключевые слова: агропромышленный комплекс, развитие, структурно-функциональное обеспечение, глобализация, интеграция, устойчивое развитие, социально-экономические аспекты, стратегические императивы, инновации, мониторинг.

S. I. Karpin,

applicant of the Department of Theoretical and Applied Economics

Lviv University of Trade and Economics,

Tugan-Baranovskoho Street, 10, Lviv, 79000

e-mail: karpin@ukr.net

MONITORING MODEL IN THE AGRICULTURAL COMPLEX MANAGEMENT SYSTEM

The article investigates the theoretical and methodological aspects of monitoring. It is proved that monitoring in the management system of the agro-industrial complex is an internal tool of the management system, which provides the process of detection, measurement, registration, monitoring, evaluation and control of economic results in the agro-industrial complex and its structural components. phenomena, actions and indicators to stakeholders to make effective management decisions. The classification of types of monitoring in the management system of the agro-industrial complex is offered. The objects of monitoring in the management system of the agro-industrial complex have been identified. Monitoring model in the management system of the agro-industrial complex. It is proved that monitoring in the management system of the agro-industrial complex will ensure the dynamic development of the economic system and prompt management decisions in order to make optimal use of existing capabilities of the agro-industrial complex, objective assessment of its strengths and weaknesses and problem solving.

Monitoring in the management system of the agro-industrial complex is a tool that provides a study of the state and functioning of the economic system in the agro-industrial complex and its structural components. Monitoring provides organized and targeted monitoring of the course and nature of quantitative and qualitative changes in the agro-industrial complex and its structural components, which provides an opportunity to form certain management decisions that will ensure the receipt of appropriate results. Monitoring in the management system of the agro-industrial complex is aimed at early detection of any deviations, negative phenomena, omissions and failures in the economic environment of the agro-industrial complex. It allows you to quickly recognize the onset of negative processes, crises and actions, as well as systematically respond to them in the management system of the agro-industrial complex. Monitoring in the management system of the agro-industrial complex will ensure the dynamic development of the economic system and prompt management decisions in order to make optimal use of existing capabilities of the agro-industrial complex, objective assessment of its strengths and weaknesses and problem solving. Monitoring at any level of management of the agro-industrial complex provides an opportunity to systematically respond to changes in the macroeconomic environment of the country and the emergence of negative phenomena in the domestic economic environment. It provides opportunities to make timely adjustments to the strategic component of the management system of the agro-industrial complex and its structural components.

Key words: agro-industrial complex, development, structural and functional support, globalization, integration, sustainable development, socio-economic aspects, strategic imperatives, innovations, monitoring.

References

1. Poberezhets, O. V. (2016). Teoretyko-metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennia systemy upravlinnia rezultatamy diialnosti promyslovoho pidpriemstva : monohrafiia [Theoretical and methodological and practical principles of research of the performance management system of an industrial enterprise: monograph]. Kherson : Vydavnytstvo : Hrin D.S. [in Ukrainian].
2. Svidryk, T. I. (2007). Teoretychni zasady monitorynhu yak informatsiino-analitychnoi skladovoi pryiniattia upravlinskyi rishen [Theoretical principles of monitoring as an information-analytical component of managerial decision-making]. *Naukovo-teoretychnyi zhurnal KhEU. – Scientific and theoretical journal of HEU*, 4 (8), Pp. 57-61. [in Ukrainian].
3. Ekonomichnyi slovnyk [Economic dictionary]. Retrieved from: http://library.nlu.edu.ua/poln_text/knigi/kondor/ekonomic_sl_2006.pdf. [in Ukrainian].
4. Korotkov, E. M. (1997). Kontsepsiia menedzhmenta [Management concept]. Moskva. [in Russian].
5. Litvak, B. G. (2000). Razrabotka upravlencheskogo resheniia [Development of a management solution]. Moskva. [in Russian].
6. Selskyi, A. A. (2013). Monitorynh i kontrol: vstanovlennia efektyvnosti stratehichnoho upravlinnia [Monitoring and control: establishing the effectiveness of strategic management]. *Publichne upravlinnia. – Public administration*. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pubupr_2013_1_8.pdf. [in Ukrainian].
7. Borshch, V. I. & Sokolova, O. A. (2018). Innovatsiina model rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy [Innovative model of development of agro-industrial complex of Ukraine]. *Rynkova ekonomika : suchasna teoriia i praktyka upravlinnia. – Market economy: modern theory and practice of management*, Vol. 17, Issue 3 (40), Pp. 93-111.